1850. No. 3.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 8 JANUARIJ.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 4 Januarij 1850, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 8,70.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . . - 123,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . . - 123,00.

Leeuwarden, den 5 Januarij 1850.

De Gouverneur van Friesland,
VAN PANHUIJS.

Ministerie van Financien.
DOMEINEN.

Verkooping van Hakhout.

De Ontvanger der Registratie en Domeinen te *Leeuwarden*, zal op Dingsdag den 15 Januarij 1850, des voormiddags ten 10 ure, ten huize van den Kastelein *Feddes*, in de zoogenaamde *Klanderij*, buiten de voormalige Wirdumer poort aldaar, ten overstaan van den Notaris Mr. C. WIERSMA in het openbaar verkoopen:

1. Een perceel WILGEN HAKHOUT, staande aan de oostzijde van den grooten weg van *Leeuwarden naar de Overijsselsche grenzen*, van af den opweg naar *Huizum* tot aan den opweg naar *Goutum*, en
2. Veertien perceelen zoo EIKEN als WILGEN HAKHOUT, staande aan de zuidzijde van den straatweg van *Leeuwarden naar de grenzen der Provincie Groningen*, van af Gabel no. 1 tot aan de *Gerkesbrug*.

De Conditien van verkoop en aanduiding der perceelen, zullen in tijds ter lezing liggen, aan de op gemelde straatwegen staande tolhuizen, zoo mede in de voornaamste herbergen binnen deze Provincie.

Leeuwarden, den 3 Januarij 1850.

De Ontvanger der Registratie, G. A. KEMPENAER.

LONDEN, den 2 Januarij.

De dikke mist, die men gisteren had, gaf aanleiding tot een ongeluk op de Noord-Kenterbaan, dat, zonder de verwonderlijke kloekmoedigheid van eenen machinist, allerdroevigst had kunnen worden, maar thans met eene weinig beteekenende schade is afgeloopen. Aan het oud Gravesend-station werd een ledig rijtuig door eenen stoomsleper van het lager naar het hooger spoor overgebragt, toen er op het eigen oogenblik een bagaadje-trein aankwam, dien men, door den zwaren mist, niet dan te laat gewaar werd. De schok wierp het ledige rijtuig om en rukte het los van den stoomsleper, waarvan de machinist, het gevaar waarin hij verkeerde bespeurende, inmiddels afsprong. De aan zich zelven overgelaten stoomsleper rende nu voort in de rigting van Gravesend, waar men berekenen kon dat een trein juist op het punt van af te rijden moest wezen. Er werd dadelijk een andere stoomsleper met eenige manschap in beweging gebragt, om den vlugteling na te jagen; het gelukte hem in te halen, en een der machinisten had de stoutheid, in volle vaart van den najagenden op den nagejaagden stoomsleper over te springen, waarna het hem spoedig gelukte de vaart van dezen te stuiten, nog vóór dat hij het Gravesendsche station had kunnen bereiken en op die wijze eene welligt onberekenbare ramp te voorkomen.

— Men doet hier pogingen om eene maatschappij op te rigten, die zich ten doel stelt, om door alle wettige middelen eene hervorming in het beheer der Britsche koloniën te doen brengen, in den zin der algeheele emancipatie dezer bezittingen voor zoo ver haar plaatselijk beheer en inwendige aangelegenheden betreft. Door deze hervorming zou het moederland alleen behoeven te voorzien in de verdediging dezer koloniën tegen buitenlandsche aanvallen. Aan het hoofd dezer maatschappij zullen de heeren *Fr. Baring*, *Milner Gibson*, *Cobden*, *Hume*, sir *W. Molesworth* en onderscheidene andere parlementsleden staan.

— Men rekent dat op het jongste Kersfeest in de instellingen van weldadigheid hier ter stede, naar oud gebruik, 80,000 à 100,000 armen feestelijk onthaald zijn; bij die gelegenheid kreeg ieder hunner een half pond roastbeef, een pond aardappelen, een pond plumpudding en een pint porter. De jongelieden kregen daarbij nog thee, tabak enz. en de kinderen eenige verdere versnaperingen.

— De nieuwe scheepvaarts-wetten zijn gisteren hier te lande in werking gekomen. In de laatste maanden van het verloopen jaar heeft men, waarschijnlijk te dier zake, veel beweging in het vak der reederijen waargenomen. Te Liverpool zijn de verkoopen van schepen in 1849 om de helft talrijker geweest dan in het vorige jaar, en is de prijs derzelve ruim 6 pCt. lager geweest. Tevens echter heeft men daar in de twee laatste maanden meer bedrijvigheid op de scheepstimmerwerven bespeurd. Uit andere zeeplaatsen wordt hetzelfde gemeld, en tot dus ver worden de ongunstige voorspellingen, die omtrent den invloed der bewuste wetten op onze reederijen gedaan zijn, niet bevestigd.

— De twee groote boekhandelaars firma's alhier, *Murray* en *Longmans*, houden jaarlijks onder confraters eene verkooping van boeken die bij hen uitgegeven zijn, — niet van het copieregt, maar van zekere hoeveelheden exemplaren tot verminderden prijs. Die verkoop wordt steeds voorafgegaan door een groot diner, waaraan alle Londensche boekhandelaren van naam deelnemen. De heer *Murray* hield dezer dagen wederom eene zoodanige verkooping, welke de aanzienlijke som van 19,000 p. st. (*f* 228,000) opbragt.

— De heer *Cobden* is voornemens om zich binnen eenige dagen naar Ailesbury. het middelpunt van eene der voornaamste landbouwende districten des lands te begeven, ten einde daar eene meeting bij te wonen van landlieden en grondeigenaars, waarin over het vraagstuk van bescherming zal geraadpleegd worden. Hij heeft den heer *d'Israeli* en zijne vrienden uitgenoodigd om zich naar deze vereeniging te begeven, waarvan hij een soort van strijdperk wil maken tusschen de voorstanders van den vrijen handel en die van het beschermend stelsel.

— Ofschoon bij voortduring uit N.-Amerika gemeld wordt, dat in Californie veel goud gevonden wordt, houdt men alhier de daaromtrent verbreide geruchten voor overdreven. Bij de Engelsche bank ten minste, waar een groote toevloed van dat metaal uit Amerika te verwachten was, heeft men tot dus ver geene vermeerdering daarvan bespeurd, welke in eenige evenredigheid staat tot de hoeveelheden, die in de laatste jaren zouden gevonden zijn. Volgens de laatste officiële opgaaf (den 22 December jl. opgemaakt) was in die bank voor eene waarde van ruim 17 mill. p. st. (*f* 204 mill.) aan goud en zilver; dat is meer dan in de laatste twee jaren, maar slechts bijna een half millioen meer dan in Junij 1845, toen de schatten van Californie nog niet ontdekt waren. Bovendien blijkt het niet, dat de vermeerdering van edel metaal, die bij de bank in den laatsten tijd plaats gehad heeft, is toe te schrijven aan invoeren hetzij regtstreeks, hetzij langs omwegen, uit Californie. In het jaar 1849 is voor eene waarde van 6,788,655 p. st. (*f* 81,462,860) aan goud en zilver te Southampton aangebragt, alwaar de stoombooten uit de Middellandsche-zee en uit West-Indie aanlanden; van dat bedrag was 4,648,270 p. st. (*f* 55,779,240) door de West-Indische booten aangevoerd, en derhalve afkomstig uit de mijnen van Mexico, Midden-Amerika, Chili, Peru, Bolivia, Nieuw-Grenada en Californie. Ofschoon de herkomst der ontvangene partijen goud niet met zekerheid nagegaan kan worden, schat men de hoeveelheid, welke uit laatstgenoemd land ontvangen is, op niet meer dan 420 000 p. st. (*f* 5,040,000). — Onder de hoeveelheden goud en zilver, die in het afgeloopen jaar door de stoombooten uit de Levant te Southampton aangebragt zijn, vindt men: uit Alexandrie 728,851, uit Konstantinopel 933,510, uit Spanje en Portugal 310,000 p. st. te zamen 1,972,361 p. st. — Men zegt, dat veel goud uit Californie uitgevoerd wordt door bijzondere personen, buiten de gewone handelswegen en zonder aangifte bij de tol-kantoren; maar het is niet te denken, dat de hoeveelheden, welke op deze wijze een tijd lang onbekend blijven, zoo aanzienlijk zijn, dat zij eenen belangrijken invloed kunnen hebben op de beoordeeling van de opbrengst der nieuw ontdekte mijnen.

Onderscheidene dagbladen verontrusten zich over de thans in de Bank van Engeland aanwezige hoeveelheid gelds en voorspellen nieuwe onbezuisde speculatien. De *Times* deelt echter dit gevoelen niet, maar vertrouwt dat de nog zoo versch in het geheugen zijnde lessen genoegzaam zullen zijn, om het herhalen van zoodanige buitensporigheden te keer te gaan.

Dit blad schetst de toekomst als vol hoop en reden tot goede verwachting. Er zullen, zegt de *Times* nog meer goud-aanvoeren uit Rusland, zilver uit Zuid-Amerika en tevens voortdurende goud-ladingen uit Californie inkomen; doch al blijft de tegenwoordige hoeveelheid specie op dezelfde hoogte, dan nog mag men veel onvoorziene veranderingen verwachten; het is de geldmarkt die thans de gebeurtenissen regelt. Elke keer dat de specie in de bank van Engeland hooger of lager is dan een te voren gekende som, zijn buitengewone omstandigheden veroorzaakt, en onder de tegenwoordige kan men er op rekenen, dat ten minste gedurende 2 of 3 jaren, krachtsontwikkeling en voorspoed zullen plaats hebben, zonder dat men op nieuw in den waan zal vervallen, dat de weg tot rijkdom, zonder nijverheid, gevonden is. Het blad verwacht vervolgens veel aftrek van Engelsch fabrijkaat door de naar Amerika geëmigreerde verschillende Europeanen, die gedurende 1849, 203,654 beloopen hebben. De vereeniging der beide oceanen, de opening van Centraal-Amerika, eene uitgebreide gemeenschap met China en het vormen van nieuwe spoorwegen, zijn alle onvermijdelijke gevolgen van deze wisselingen en de *Times* verzuimt in het voorbijgaan niet die aan te wijzen, als de mogelijke oorzaak van de eerste dwaling-stuip, alhoewel zij allen wettig in zich selve zijn, en (voegt het blad er bij) verdienen aangemoedigd te worden. Ook voor den kleinen handelaar en winkelier opent het dagblad aangename vooruitzigten en meerdere veiligheid, door te wijzen naar de nieuwe wet op bankbreuken, terwijl de aanvang der vrije scheepvaart, tevens eene nieuwe gunstige omstandigheid is. Op dit alles zal de kroon gezet worden door de vertegenwoordigers van handel en nijverheid, bij gelegenheid der tentoonstelling van 1851, die alsdan de voorregten van vrijgevige handelsstellingen zullen doen erkennen.

— Volgens het blad de *Daily-News*, heeft men onlangs eene geographische ontdekking gedaan ten noorden van de Kaap de Goede Hoop. De heer *Moffat* had het geluk, na eene reize van 556 duizend Engelsche mijlen van Kolaberg, een groot binnenlandsch meer te vinden, waarvan het raadselachtige bestaan reeds voor langen tijd de nieuwsgierigheid van alle reizigers had opgewekt en hetwelk sommigen met den naam van het meer Nama of Ngama bestempelen. Twee groote rivieren doen haar water, hetwelk zich door kalmte en helderheid onderscheidt, er in afvloeijen, zoodat men gelooft, dat deze stroomen uit het noorden komen en hun oorsprong ontleenen aan de sneeuw-massa's der bergen.

De volksstammen die dit land bewonen, gelijken op de Bechuanen, maar zijn koperkleuriger. Uitgeholde boomen dienen tot bootjes, met welke zij niet alleen met bijzondere snelheid varen, maar in welke zij tevens geheel wonen. Zij zijn zachtaardig van karakter en leven meestal van visch, ofschoon men ook bij hen veel hoornvee aantreft.

De geographische ligging van het meer, volgens de jongste waarnemingen berekend op 19° 7/, biedt, naar men verzekert, een gunstig verschiet voor dat gedeelte der Afrikaansche kust.

— De Noord-Amerikaansche stoomboot *Europa* is dezer dagen te Liverpool gearriveerd, en brengt berigten tot den 22 December ll. over, maar al weder de boodschap van den President niet, want nog altijd bleef, in weerwil van op nieuw herhaalde stemmingen, het huis der representanten zonder voorzitter. De heer *Brown* uit Indiana, een der candidaten van de democratische partij, had bijna het vereischte getal stemmen verworven, toen hij verzocht niet verder in aanmerking te komen. De partijen stonden zeer halstarrig tegen elkander over, geene van haar wilde voor de andere wijken. Intusschen bleef alle wetgeving onmogelijk, en de boodschap van den president sedert 4 December ongelezen aan de officiële drukkerij liggen.

— In Californie berekende men dat ongeveer tachtig duizend menschen met goud delven bezig waren, en dat, tot den 1 November ll., nagenoeg vijf honderd schepen, zoo uit Europa als de Vereenigde Staten, San Francisco hadden bezocht. De vergadering die den 1 September ll. te Monterey was zamengekomen om eene constitutie voor den staat van Californie te beramen, en die uit afgevaardigden der verschillende gedeelten des Lands was zamengesteld, heeft den 13 October hare werkzaamheden geschorst, en moest den uitslag daarvan den 13 November ll. aan de goedkeuring der bevolking onderwerpen. Het ontwerp is in 12 afdeelingen gesplitst en behelst 158 artikelen. De geest daarvan is meer democratisch dan die der meeste andere bestaande constitutien, maar zeer mild omtrent de voorziening in het schoolonderwijs, en zeer streng op de punten van echtscheiding, tweegevechten en loterijen. Voorts heeft de conventie eenstemmig tot afschaffing der slavernij besloten. Puebla de San Jose zal aanvankelijk de zetel des bestuurs zijn.

— De volgende cijfers geven een denkbeeld van de enorme uitbreiding, welke de handel der Vereenigde Staten sedert de laatste 30 jaren gekregen heeft. In het jaar 1818 was de sterkte der Amerikaansche handelsvloot niet hooger dan 1,225,484 ton; in 1828 bedroeg die reeds 1,741,391 ton; in 1838 1,995,639 ton en in 1848 3,154,151 ton, hetgeen maakt eene vermeerdering van 150 pCt. in 30 jaren.

PARIJS, den 3 Januarij.

De boekhandel in Frankrijk en aan den Rijn heeft door het invoeren van loterijen met premien in den jongsten tijd veel geleden. In deze stad en de provincien verzet men er zich tegen en te Maintz hebben de boekdrukkers en boekhandelaars aan den Minister van binnenlandsche zaken een protest ingediend, waarin zij met kracht op het te keer gaan daarvan aandringen. De boekhandelaars te Nantes hebben zich mede aan hen aangesloten. De heer *T. Barral* noodigt zijne collega's uit, eene *vereeniging van Boekhandelaren* te vormen, waarin alleen *wezenlijke* boekhandelaren zullen worden opgenomen. In zijne aanschrijving verklaart de genoemde zich uitdrukkelijk tegen het uitdeelen van premien.

— Den 31 Dec. ll. had te Bercy een groot feestmaal plaats van Parijsche gotenruimers, als besluit van de groote jagt die zij gedurende 14 dagen op de ratten gehouden hebben. De heer *John Warton*, een rijk zeemtouwer van Londen, had met hen gecontracteerd voor 10 centimes per rat, en daar zij er 600,000 gevangen hadden, heeft hij hun 60,000 fr. (*f* 28,500) laten betalen. Hij had gezorgd door het zenden eener hoeveelheid Champagne, aan dit feestmaal luister bij te zetten, en twee handschoenmakers van Grenoble, die ook met de gotenscheppers gecontracteerd, doch later hunne verbinding gebroken hadden, zonden 50 fleschen Mâcon. Onder de pastijen zag men er twee, ieder van 25 pond, waarop de banketbakker een gotenruimer geboetseerd had, die met eene lans eene rat doorboort

De 60,000 fr. zijn verdeeld onder 144 gotenruimers; zij hebben ieder een boekje van 511 fr. in de spaarbank genomen.

KEULEN, den 1 Januarij.

De politieke gebeurtenissen der twee laatste jaren hebben op den toestand der protestantsche gemeenten in Oostenrijk den gunstigsten invloed uitgeoefend. Hare bedehuizen bezitten thans gelijke regten met die der Roomsch-Catholijken, ve-

len daarvan zijn reeds met torens en klokken voorzien geworden, en niet langer, gelijk vroeger, tusschen de woonhuizen als verscholen. De kinderen uit gemengde huwelijken behoeven niet meer uitsluitend door Roomsch-Catholijke geestelijken te worden gedoopt, en de Protestantsche scholen worden langs hoe meer bevolkt. Alleen in Tyrol wil zich de meerderheid der bevolking nog niet naar die nieuwigheden voegen, maar men vertrouwt van de wijsheid der regering dat zij ook daar alle vervolging zal weten voor te komen of te beteugelen.

— Een dagblad van Konstantinopel maakt melding van een opstand in Ispahan, waarbij het paleis van den gouverneur bestormd en deze met dertig andere personen vermoord was. De Perzische regering had reeds troepen afgezonden, om de rust te herstellen; het oproer had echter geene staatkundige oorzaak, maar alleen ten doel zich op den gouverneur te wreken. — Verscheiden Italianen, die onder *Bem* gestreden hadden, waren te Adrianopel door den zoon van den Pacha, die hen met eene kleine militaire magt te gemoet was gegaan, als in zegepraal ontvangen. De heer *von Titoff* en graaf *Stürmer* hadden zich hierover beklaagd.

HOORN, den 8 Januarij.

Gisteren avond, omstreeks half tien ure, werd, door twee visschersschuiten van het eiland Urk, in de haven dezer stad binnengesleept een tjalkschip, vermoedelijk komende van Sneek en beladen met aardappelen, zoo men zegt, voor Amsterdam. Volgens verklaring van de visschers, was hetzelve geheel op zijde liggende, zonder roer en zwaarden en vol water ontdekt op de hoogte tusschen de Lemmer en Urk. Bij het aanbreken van den dag heeft men dadelijk handen aan het werk geslagen om hetzelve leeg te pompen; aanvankelijk heeft men eenige vrouwen- en kinderen lijfstoebehooren uit hetzelve opgehaald, doch schijnen er geene lijken in hetzelve gevonden te zullen worden; men voedt dus eenige hoop, dat de schipper en zijn huisgezin zich nog in tijds hebben kunnen redden. Door het aangevrozen ijs heeft men op den spiegel slechts het jaartal 1845 en de woorden »Nooit Gedacht'' kunnen ontdekken.

LEEUWARDEN, den 7 Januarij.

Uit de nominatien der hervormde kerkbesturen, heeft Z. M., op voordragt van den minister van justitie, belast met het voorloopig bestuur van het departement voor de zaken der hervormde eeredienst enz., bij besluit van den 14 Dec. ll., no. 60, gedaan o. a. de navolgende benoemingen, ter vervulling der vacaturen, in de kerkelijke collegien met 1 Januarij 1850 ontstaan:

tot president van het provinciaal kerkbestuur in deze provincie de heer *P. A. C. Hugenholtz*, predikant te Dokkum;

tot secretaris de heer *J. H. Gunning*, predikant te dezer stede.

Tot leden en secundi en mitsdien tevens tot præsides en assessoren der klassikale besturen in deze provincie, waarbij zij verkozen zijn, worden benoemd:

voor de classis van Sneek:

tot lid de heer *W. Winsemius*, predikant te Tjerkwerd;
tot secundus de heer *D. A. Escher*, predikant te Bozum;

voor de classis van Dokkum:

tot lid de heer *P. A. C. Hugenholtz*, predikant te Dokkum;
tot secundus de heer *H. F. T. Fockens*, predikant te Twijzel;

als provinciaal ouderling:

tot lid de heer *W. R. van der Weide*, oud-ouderling te Dokkum;
tot secundus de heer *S. van Sloterdijk Beekkerk*, oud-ouderling aldaar.

Tot scriba's der klassikale besturen en derzelver secundi worden benoemd, voor de classis van:

Leeuwarden, de heer *G. van Trojen*, predikant te Finkum.
Secundus, de heer *A. Witteveen*, predikant te Huizum.
Harlingen, de heer *H. Hellema*, predikant te Achlum.
Secundus, de heer *J. du Saar*, predikant te Harlingen.
Sneek, de heer *D. A. de Groot*, predikant te Sneek.
Secundus, de heer *P. van Borssum Waalkens*, predikant te IJsbrechtum.
Dockum, de heer *P. Sijtsema*, predikant te Oostrum.
Secundus, de heer *J. van Kuijk*, predikant te Dockum.
Heerenveen. de heer *J. Heeren*, predikant te Haskerhorne.
Secundus, de heer *J. Meijer*, predikant te Wolvega.

— Tot leden en secundi van de synode der Evangelisch Luthersche kerk, voor 1850 zijn benoemd de heeren: *J. Decker Zimmerman*, predikant te Utrecht; secundus *A. J. Schröder*, pred. te Arnhem; *J. R. Eilers Koch*, pred. te Pekel-A; secundus *H. Schutte*, pred. te dezer stede; mr. *F. F. Karseboom*, pred. te Amsterdam; secundus *J. T. Boelen*, te Amsterdam; *C. P. Sander*, te Rotterdam; secundus *J. G. Schumacher*, te Rotterdam; en ter vervulling der vacature, veroorzaakt door het overlijden van den heer *J. G. E. P. Fortmeijer*, tot lid de heer *J. C. Schultz Jacobi*, pred. te Rotterdam; wijders bij vernieuwing: tot president, de heer *J. Decker Zimmerman*, pred. te Utrecht, tot vice-president, de heer *H. J. Matthes*, pred. te Leijden, en tot secundus van den vice-president de heer *J. M. L. Roll*, pred. te Amsterdam.

— Z. M. heeft bij besluit van den 30 December ll., no. 60, goedgevonden, in de militie-districten van deze provincie, te benoemen tot militaire leden der militie-raden, voor het jaar 1850:

te dezer stede, de majoor *Bernelot Moens*, adjudant in het provinciaal kommandement van deze provincie;

te Heerenveen, de luitenant-kolonel *Oudemans*, kommandant van het 4de bataillon van het 3de regiment infanterie.

— Bij Koninklijk besluit van den 31 December ll. zijn benoemd tot controleurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, als: te Ommen de heer *N. van Hamel*, thans ontvanger te Vriesenveen; te Dronrijp de heer *G. M. Tetrode*, thans ontvanger te Makkinga; te Bath de heer *J. Heshusius*, thans ontvanger te Havelte; te Zuidhorn jonkh. *G. T. A. Calkoen*, thans surnumerair der belastingen te Utrecht, en te Enschedé de heer *J. N.* baron *van Heerdt*, thans surnumerair der belastingen te Arnhem, en tevens verplaatst de controleurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, als: de heeren *J. A. Stuten*, van Druten naar 's Gravenhage (1ste afdeeling); *H. M. H. van Wessem*, van Dronrijp naar Druten; *C. D. Merens*, van Purmerend naar Weesp; *W. C. Jorissen*, van Dordrecht naar Purmerend; *F. A. des Tombe*, van Heusden naar Dordrecht (1ste afdeeling); *J. L. Luther*, van Meppel naar Heusden; *J. Kuyper*, van Enschedé naar Meppel; jonkh. *C. A. von Weiler*, van Oud Beijerland naar Middelburg; *L. D. van Maas*, van Charlois naar Oud-Beijerland; *W. van Citters* Jr., van Vlissingen naar Charlois; *P. A. Maertens*, van Middelburg naar Vlissingen, en *L. M. van Cooten*, van Ommen naar Elst.

— Op Vrijdag den 4 dezer had de aangekondigde voorstelling in de goochelkunst plaats, die de heer *van Weemen van Noord* voornemens was te geven en heeft onze stadgenoot getoond dat hij in behendigheid en vlugheid uitmunt. Vele der sterkste toeren die wij dezen winter van vreemde kunstenaars zagen, heeft ook hij gedaan, en in de zoogenaamde bordenwals, met vier borden, overtreft hij allen van wie wij dit gezien hebben.

— De minister van binnenl. zaken heeft de gouverneurs der provincien uitgenoodigd, om de inzending van alle declaratien, *van welken aard ook*, die gerekend worden ten laste van het fonds voor den landbouw te kunnen worden aangenomen, zoodanig te willen bespoedigen, dat al die stukken, met hunne bijlagen, bij gemeld departement zijn ingekomen *uiterlijk op den 15 Februarij* aanstaande.

— De minister van finantien, daartoe, in overeenstemming met art. 6 der wet van den 28 April 1834 (*Staatsblad no. 14*), gemagtigd, heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat de rentebetaling op de volgens die wet daargestelde schatkist-biljetten, na de respective verschijndagen in het jaar 1850, op den in vorige jaren gebruikelijken voet zal plaats hebben bij de betaalmeesters in de hoofdplaatsen der provincien; — als mede dat, voor zoo veel de aflossing dier biljetten verlangd wordt, dezelve gedurende het jaar 1850, mede op de wijze waarop zulks vroeger plaats vond, ten kantore van gezegde ambtenaren kunnen worden opgezegd, om aldaar te zijner tijd te worden afgelost.

Nog heeft Zijne Exc. ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat gedurende de maanden Januarij, Februarij en Maart 1850, en niet langer, ten kantore van de betaalmeesters in de arrondissementen, de voldoening zal plaats hebben der pensioenen ten laste van den staat, loopende over de vierde drie maanden van 1849; zullende gezegde betaling aanvang nemen op *heden* Maandag, en voorts over opgemeld tijdvak betaalbaar zijn dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd.

— Het *Staatsblad* no. 66 behelst een besluit des Konings, van 26 December ll., houdende aanwijzing van de gemeente Someren (Noord-Brabant) als losplaats voor steenkolen bij invoer langs de Zuid-Willemsvaart.

Het *Staatsblad* no. 67 bevat de wet van 28 December 1849, houdende nadere bepalingen omtrent het opgeheven bijzonder fonds voor proceskosten.

Het *Staatsblad* no. 68 houdt in de wet van 28 December 1849, tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren over het jaar 1850.

Het *Staatsblad* no. 69 houdt in de wet van 28 December 1849, tot vaststelling van de begrooting der uitgaven van de algemeene Landsdrukkerij over 1850, en tot aanwijzing der middelen tot dekking van die uitgaven.

Het *Staatsblad* no. 71 bevat de wet van 28 December 1849, houdende vaststelling van een nieuw artikel op de begrooting van Staatsuitgaven voor het *tiende* hoofdstuk (*departement van Oorlog*), dienst 1849.

Het *Staatsblad* no. 91 behelst de wet van 29 December 1849, houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor den jare 1850.

De *Staatsbladen* nos. 72 tot 77 bevatten de wetten van den 28 December ll., betrekkelijk de heffing van provinciale belastingen in Noord-Holland, Zeeland, Overijssel, Groningen, Drenthe en Limburg.

— Men schrijft uit Overijssel, dat de heeren: Mr. *F. A. S. A.* baron *van Ittersum*, te Hattum, Dr. *W. C. H. Staring*, van Laren, Dr. *J. Wittewaal*, van Voorst en Mr. *I. F. B. van Hasselt*, van Apeldoorn, zich, bij acte voor den Notaris *Lulofs*, te Zutphen, tot een zedelijk ligchaam hebben vereenigd, met het doel om in de Provincie Gelderland, Overijssel of Utrecht eene Landhuishoudelijke School op te rigten. — Weldra zullen zij de gevorderde koninklijke goedkeuring trachten te verkrijgen op een plan van negotiatie van niet minder dan *f* 100,000 en niet meer dan *f* 200,000. Zoodra deze goedkeuring zal verkregen zijn, zal dit plan met eene beschrijving der school het licht zien.

— Volgens eene vroegere opgaaf, was het water in het Haarlemmermeer verlaagd tot 1,97 el onder A. P. Nadat het op den 16 December, door de werking der drie stoomtuigen en de gunstige weêrsgesteldheid, was gedaald middelbaar tot 2,03 el onder Amst. peil, en dus sedert 30 November eene verlaging van zes duim had ondergaan, is het meerwater na dien tijd, ten gevolge van de sedert gevallen veelvuldige regen en sneeuw en de gedwongene staking van de werking der stoomtuigen door den hoogen stand des boezems, weder gerezen tot 1,97 el onder dat peil; zoodat de waterstand van het meer op 31 December weder op dezelfde hoogte is waargenomen, waarop zich die met den laatsten der vorige maand bevond.

— In het Oude-Mannen-Gasthuis te Breda, waarin 42 broeders gealimenteerd worden, en waarvan de jongste ten minste 60 jaar oud is, terwijl er 15 boven de 80 jaren oud zijn, heeft in het afgeloopen jaar 1849, geen enkel sterfgeval plaats gehad, in weêrwil der cholera welke aldaar nog al vrij hevig heeft gewoed.

— Sedert eenige dagen is de koude te Madrid zoo sterk, dat de koninklijke vijver geheel bevrozen is, en men er zelfs schaatsenrijders op ziet, hetgeen voorzeker in Spanje eene zeldzaamheid mag genoemd worden.

AMSTERDAM, den 3 Januarij 1850.

Ter vervulling der vacature bij de Waalsche Gemeente alhier, ontstaan door het emeritaat, verleend aan den wel eerw. heer *C. G. Merkus*, predikant bij dezelve, is Woensdag-avond door den grooten kerkeraad dier gemeente tot leeraar beroepen, de wel-eerw. heer *F. C. J. van Goens*, predikant bij de Waalsche Gemeente te Leyden.

ROTTERDAM, den 2 Januarij 1850.

Ter vervulling der vacature, ontstaan door het aan den wel-eerw. heer *J. C. Vorstman* verleend emeritaat, is heden door den Breeden Kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente alhier, het volgend twaalftal van predikanten gemaakt: DD. *J. F. Blaauw*, te Leeuwarden; *D. Pijzel*, te Dordrecht; *L. van Haaften*, te Nijmegen; *M. N. J. Moltzer*, te Haarlem; *T. Modderman*, th. dr. te Leeuwarden; *J. P. Stricker*, th. dr. te Dordrecht; *A. Niermeijer*, te 's Heer Arendskerke; *C. Krabbe*, te Leijden; *G. R. Erdbrink*, te Zutphen; *C. Hooijer*, te Zalt-Bommel; *W. R. Veder*, th. dr. te Dordrecht en *H. W. J. Sannes*, te Arnhem.

STEENWIJKERWOLD, den 27 December 1849.

Ter vervulling der nog bestaande vacature, is door den kerkenraad het volgende twaalf-, zes- en drietal gemaakt. Twaalftal: DD. *L. van Giffen*, te Wijckel; *A. L. Lesturgeon*, te Oosterhesselen; *W. F. Paehlig*, te Beetgum; *A. B. le Coultre*, te Wormer; *H. W. Bemmes*, te Oosterwolde; *W. Hoffmann*, te Wanneperveen; *A. G. Rijkens*, te Appelscha; *H. R. Rookmaker*, te Poortugal; *P. Holkema*, te Oldeboorn; *J. Hoek*, te Giethoorn; *P. D. Schouw Santvoort*, te Hattem, en *P. A. Koppius*, te Rottevalle. Zestal: DD. *Lesturgeon*, *Paehlig*, *le Coultre*, *Hoffmann*, *Holkema* en *Koppius*. Drietal: DD. *Paehlig*, *le Coultre* en *Hoffmann*.

Waaruit met eenparige stemmen tot herder en leeraar der Gemeente beroepen is, den wel-eerw. heer *A. B. le Coultre*, predikant te Wormer.

MENGELWERK.

Letterkunde. — Boekhandel.

Met belangstelling hebben wij het oog gevestigd op het Congres van letterkundigen te Gent, gehouden den 26 Augustus 1849 en volgende dagen, en, voor zoo verre ons de gelegenheid daartoe openstond, hebben wij met naauwkeurigheid de verslagen gevolgd, die omtrent het aldaar behandelde, in de Belgische en andere nieuwsbladen werden medegedeeld. Spoedig evenwel ontwaarden wij, dat, hetzij zulks aan eene al te overhaaste mededeeling, hetzij het aan het minder gemakkelijk verstaan, van het geen er, vooral door de leden uit ons land, gesproken werd, was toe te schrijven, die berigten verre van naauwkeurig en volledig waren te noemen en rees het verlangen bij ons op, dat eene wel versnedene pen de taak mogt opvatten, om een geregeld en volledig verslag van die zamenkomsten uit te werken. Voor zooverre ons bekend, is dit nog slechts geschied ten opzigte van een der op het congres behandelde punten, maar dat ons belangrijk genoeg voorkomt, om er de algemeene aandacht op te vestigen. Het was een gelukkig denkbeeld van de Commissie om, bij de gedane uitnoodigingen aan geletterden en geleerde genootschappen, ook eene dergelijke te rigten aan den Noord-Nederlandschen Boekhandel, die met den bloei der letteren en met de moreele en materieele welvaart en bloei van derzelver beoefenaars in zoo een naauw verband staat, en te regte achtte de Vereeniging ter bevordering van de belangen des Boekhandels het nuttig en noodig, zich op het congres te doen vertegenwoordigen. — De Heeren G. T. N. Suringar en J. F. Schleijer, boekhandelaars hier ter stede en te Amsterdam, werden door de Vereeniging afgevaardigd, en leverden aan het bestuur een verslag in, dat in druk aan de leden is rondgedeeld en allezins de lezing verdient van ieder, die het met de letterkunde, die met den boekhandel in zulk een onmiskenbaar verband staat, wel meent, waarom wij er hier kortelijk op wijzen.

Wij leven in een tijd, waarin veel wordt gesproken van vooruitgang en het tooverwoord *concurrentie*, allerlei verbeteringen, grootere productie, en mindere kostbaarheid *schijnt* te beloven, maar die concurrentie, hoe weldadig zij somwijlen, en binnen behoorlijke perken besloten, ook werken moge, die concurrentie brengt somwijlen tot onedele, tot laakbare, tot schadelijke ondernemingen en praktijken, en dan is zij verderfelijk. Dit ondervond ook de Boekhandel, en om zich zelven te bevoordeelen met een uitgestrekt debiet, terwijl men den letterkundige van de voordeelen van zijn wettig eigendom wederregtelijk be-

voofde, zag men hier en daar de nadrukkers te voorschijn treden en werd vooral in Belgie deze tak van onvoegzame industrie, op ruime schaal beoefend. — Daar tegen te strijden, en in het land zelve, waar het kwaad gevestigd was, tegen dat kwaad met open vizier te velde te trekken was de roeping der afgevaardigden en zij hebben standvastig en ernstig aan dien last voldaan. — De Heer Suringar gaf den eersten stoot aan de behandeling van het gewigtig punt omtrent den nadruk, door met kordate rondheid, zijn ontkennend antwoord doende uitkomen, voor te dragen de beide volgende vragen: of en op welke gronden men den nadruk meent te kunnen billijken en regtvaardigen, en of men dien acht in het belang van de Vlaamsche Letterkunde en den Belgischen Boekhandel? — en eindigende met de derde: zou er van dit congres geene stem kunnen opgaan, die doorklonk tot den troon der Koningen van Nederland en Belgie zoodat er eene wederzijdsche bescherming en eerbiediging van het kopijregt tot stand kwam?

Nadat een drietal sprekers, zonder de voorgedragen beginselen regtstreeks te wederspreken, getracht hadden den nadruk te vergoelijken, de een, om de hooge prijzen der in Nederland gedrukte werken, de tweede, om de moeijelijkheid, die er voor Belgie aan verbonden was, de voortbrengselen der Nederlandsche drukpers te leeren kennen, de derde, omdat de nadruk, waardoor de eenmaal door den schrijver geuite gedachte, die gemeen eigendom van allen was, tot in het oneindige verspreid werd, in het afgetrokkene geen ongeoorloofd feit, maar zelfs in den grond loffelijk was, drong de heer Schleijer, in eene voor de vuist uitgesprokene rede, nader op het belang der zaak aan, beantwoordde met nadruk de uitgelokte bedenkingen, en doorliep de geschiedenis van de ontwikkeling van den letterkundigen eigendom, om daaruit afteleiden, dat de geopperde bezwaren niet waren weg te ruimen, dan door een boekhandel, welke dien eigendom onschendbaar acht en heilig en door zijne organisatie in staat is elk produkt der letterkunde in alle oorden des lands te verspreiden, zoo als die gelukkig in Noord-Nederland bestaan.

De uitslag van de pogingen der afgevaardigden was niet ongunstig en eene Commissie, van drie Belgische en vier Nederlandsche leden, werd belast met de opstelling van een concept-adres aan de Regeringen van Nederland en Belgie, waarin de overtuiging werd uitgedrukt, dat de letterkunde van Belgie en Nederland groote ondersteuning zou vinden in eene wederkeerige eerbiediging van elkanders letterkundigen eigendom, en het verlangen ontboezemd, dat tegelijk alle hinderpalen tot verspreiding van wetenschap en kunst tusschen beide natien werden weggenomen, door de opheffing van alle belastingen bij in- en vervoer van boekwerken geheven wordende, en zoodanig Concept is bereids gereed gemaakt. Ziedaar eene korte schets van het belangrijk verslag, dat wij in veler handen wenschen, want heeft nu de Vereeniging ter bevordering van de belangen des Boekhandels uit haar midden voor het eerst eene krachtige stem doen uitgaan tegen den nadruk en in het belang der wetenschap en kunst, het ligt op den weg en in het belang van ieder letterkundige, om haar waakzaam en ijverig ter zijde te staan in de verdediging der heilige regten van letterkundigen eigendom. — Ieder toch heeft er belang bij, dat, als hij de vrucht zijner overdenkingen en onderzoekingen, dikwijls de vrucht van jaren inspanning, aan de menschheid ten beste geeft, de vorm en inkleeding, waarin hij zijne ervaringen voordraagt, zijn onschendbaar eigendom blijven, en dat hij van al die aangewende studie en inspanning, in trouw en eere, ook die stoffelijke vruchten en voordeelen trekke, die zijn arbeid meer dan eenige andere verdient. — Eere dan der Vereeniging en hare afgevaardigden voor deze loffelijke poging, en moge haar voorbeeld eene opwekking zijn voor ieder letterkundige of beschermer van wetenschap en kunst, om waar hij kan, tot in 's Lands hooge Vergadering toe, ijverig te strijden voor de handhaving van den letterkundigen eigendom, de beteugeling van den nadruk, en de wegneming van alles wat wederkeerige uitbreiding van kennis en wetenschap in Nederland en Belgie in den weg staat.

AA.

Waaraan moeten de meeste misdrijven worden toegeschreven?

De Volksvriend, *Maandblad van de Ned. Vereeniging tot afschaffing van sterken drank*, bevat in deszelfs nommer van den 2 dezer, het volgende ingezonden stuk, hetwelk zeker niet ten onregte ter beantwoording van bovenstaande vraag mag beschouwd worden.

»Noem mij een ongeluk," dus las ik onlangs »of eene misdaad, welke ook, en ik zal u dadelijk voorbeeld bij voorbeeld bijbrengen, dat de sterke drank ook zulke rampen en misdrijven teelt." Indien men deze woorden op het strengste opvat, zou er misschien wel eenig *ongeluk* te vinden zijn, dat niet door den drank is — of kan worden voortgebragt; maar wat *misdaden* betreft, is het stellig waar; want ik houd het er voor, dat er geene soort van misdrijf bestaat, hoe gruwelijk ook, of de alcohol heeft 't — sommigen tallooze malen — voortgebragt. Dit is ten minste zeker, dat *alle overige* oorzaken van rampen en misdaden te *zamen genomen* er niet zoo velen doen ontstaan, als de *sterke drank alleen*.

Zoo telt *Hufeland* bij 961 bewoners van een groot krankzinnigen-gesticht 21 verschillende oorzaken op, waaruit hun waanzin was ontstaan; dat is derhalve: elke oorzaak bragt, dooréén gerekend, 46 malen waanzin voort. Maar de sterke drank had er *alleen* 150 voor zijne rekening, en bij 215 was hij de tweede of *medewerkende* oorzaak. — Even zoo mag men stellen, dat, bij groote misdrijven, ¾ of de helft van dezen niet zouden zijn gepleegd, zoo er geen sterke drank bestond. Bij misdaden die boven andere afschuwelijk zijn, zoo als doodslag, vrouwenschennis, brandstichting, zelfmoord, kan men meestal aannemen dat zij in een door den drank opgewekten, of door den drank ontzedelijkten toestand zijn gepleegd. In dit laatste geval is het mogelijk, dat de menschen in *het oogenblik dat zij de daad bedreven* nuchteren waren, maar zij waren ontzedelijkt en bedorven door den drank en, ofschoon de oppervlakkige waarnemer in zulke gevallen de daad niet altijd op rekening schrijft van het bedwelmend vocht, zal hij, die dieper onderzoekt, evenwel anders oordeelen. Zoo rekent men dat van 5 zelfmoorden, 3 uit den sterken drank ontstaan, ofschoon de ongelukkigen alle drie misschien in het oogenblik der daad nuchteren waren; maar de brandewijn of de jenever had te voren den een' zijn zedelijk en godsdienstig gevoel benomen, zoodat hij nu tot deze schrikkelijke daad in staat was — den ander' had hij tot armoede gebragt, zoodat hij tot moedeloosheid en wanhoop de handen aan zijn leven sloeg — den derden had hij tot eene misdaad of heimelijke zonde gebragt, wier ontdekking en straf hij vreest, en, door angst gejaagd, kiest hij den dood boven de schande. Dan heet het: uit vertwijfeling of zwaarmoedigheid, of uit vrees voor schande, heeft hij zich van het leven beroofd — maar van sterken drank wordt niet gesproken, ofschoon deze toch de eigenlijke oorzaak was.

Ook bij de ligtere misdrijven en overtredingen speelt hij een' groote rol. Ik heb eene opgave gezien, uit zekere stad, van de policie-overtredingen gedurende ééne maand; zij bedroegen 121, die onder 40 verschillende rubrieken waren gesteld, zoodat dooréén gerekend op elke rubriek 3 gevallen kwamen. Doch de sterke drank had al weder verre de overhand, want de eerste kolom telde 48 personen, die gestraft waren voor dronkenschap, openbaar schandaal en rustverstoring; dat is dus ruim een derde der overtredingen uit de jenever- of brandewijnflesch; en *deze* bron heeft 16 malen rijker gevloten dan een' der andere, waaruit policie-overtredingen voortkomen. Bedenkt men nu dat vele der overige, als bedelarij, landlooperij, straatrumoer, burgergerucht, kleine dieverijen, tegenstand tegen policie-verordeningen en soortgelijke, almede, regtstreeks of zijdelings, uit diezelfde noodlottige drankflesch voortvloeijen, dan zal men kunnen rekenen dat de helft of ¾ der overtredingen op hare rekening moeten worden gesteld. Het is te bejammeren, dat wij hieromtrent geene naauwkeurige statistieke opgaven van de bevoegde autoriteiten bezitten. Waarlijk, het is van belang de *oorzaken* van het kwaad te kennen. Wanneer eens de geheele *diepte* der jenever-ellende zal zijn gepeild, is er hoop, dat vele oogen zullen opengaan, die nu nog schijnen gesloten te zijn, en dat vele handen het werk zullen aangrijpen, dat slechts op de ijverige medewerking van meerderen wacht, om de rampen der maatschappij en van het huisgezin krachtdadig te lenigen.

GROOTE WISKE onder Workum, den 26 December 1849. Bevallen van eenen Zoon GRIETJE R. BANGMA, geliefde Echtgenoot van

A. R. de BOER.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapen Zoon, C. J. A. BROUWER, geliefde Echtgenoote van

Leeuwarden, den 4 Januarij 1850. A. van BUUREN.

DOCKUM, den 4 Januarij 1850. Heden beviel van eene Dochter W. S. FOCKEMA, geliefde Echtgenoot van

Dr. J. H. WARREN.

ARUM, den 4 Januarij 1850. Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene Dochter, F. IJ. GALAMA, geliefde Echtgenoot van

J. IJPMA.

*** Mijne Echtgenoote, M. A. DETERMEIJER, beviel heden van een' Zoon.
Bolsward, den 5 Januarij 1850. JULIUS STOCKMANN.

*** Heden morgen ten zes ure wierd ons ouderhart op het alleronverwachtst diep gewond, daar het den Heer van leven en dood behaagde, ons oudste Dochtertje RINSKE, in den nog jeugdigen leeftijd van bijkans zes jaren tot zich te nemen; diep betreuren wij de overledene, doch wenschen Gode te zwijgen, wiens doen wijs, heilig en goed zij.

Stavoren, den 26 December 1849.
JACOB P. LOOTSMA.
TRIENTJE A. DEMMER.

Deze is dienende voor algemeene kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

*** Heden overleed tot onze innigste droefheid, onze dierbare Broeder en Behuwd broeder GJALT WILHELMIJ, Assessor van de Grietenij Tietjerksteradeel te Bergum, in den ouderdom van ruim 81 jaren, na eene kortstondige doch hevige ongesteldheid van slechts eenige dagen. Familie en Vrienden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te merken, terwijl op uitdrukkelijke begeerte van den overledene geene uiterlijke teekenen van rouw zullen worden aangenomen.

Bergum, den 28 December 1849.
J. A. van HASSELT.
G. van HASSELT, geb. Wilhelmij.
J. A. L. van BERGEN, Wed. Wilhelmij.

*** Heden overleed, na eene langdurige sukkeling, onze waarde Vader HARMEN HENDRIKS MEINSMA, Rentenier alhier, in den ouderdom van 74 jaren, 10 maanden en 11 dagen.

Dokkum, den 30 December 1849.
J. H. MEINSMA
uit aller naam.

*** Heden ontsliep voor beter leven, ons oudste Dochtertje SJOERDTJE, in den jeugdigen leeftijd van zes jaren en bijna twee maanden.

Dockum, den 31 December 1849.
W. H. FORTUIN.
T. FORTUIN — Reitsma.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed aan een langzaam verval van krachten, in den ouderdom van 66 jaren en 9 maanden, mijn waarde Echtgenoot OEGE WILLEMS ADEMA, in leven Landbouwer alhier, na eene echtvereeniging van bijkans 42 jaren, mij nalatende 7 Kinderen en 3 Behuwdkinderen.

Holwerd, den 31 December 1849.
AALTJE JANS SIPMA,
Wed. O. W. Adema.

Strekkende deze tot eenige kennisgeving aan Familie en Bekenden.

*** Heden ontsliep tot diepe droefheid van mij en mijne zonen, mijne geliefde Echtgenoote KNIERTJE van der PLAATS, in den ouderdom van ruim 64 jaren.

Leeuwarden, den 1 Januarij 1850.
H. MEURSINGE,
Chirurgijn.

Algemeene kennisgeving.

WOLVEGA, den 4 Januarij 1850. Tot bittere smart van mij en mijne Kinderen, overleed heden namiddag, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot GERBEN JANS POPPE, Secretaris der grietenij West-Stellingwerf, in den ouderdom van ruim zeven en vijftig jaren.

A. WIEGMAN, Wed. G. J. Poppe.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 1 tot en met den 7 Jan. 1850 aangegeven: 15 Geboren. 10 Overleden. 1 Huwelijk.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER*, den 4 Januarij 1850, aan de Stadswaag te Leeuwarden:

PRIJS.	AANVOER.
BOTER *f* —,—.	142/4 170/8 45/16 vaten.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 5 Januarij 1850.

Nederland.				Gebl.
Werk. Schuld	2½ pCt.	55¼	55¾	55½
Dito dito ..	3 »	64¼	64¾	64½
Dito dito ...	4 »	84¼	85	84¾
Amort.-Synd.	3½ »	85¼	85¾	
Handel-Maats.	4½ »	168¼	168¾	168½
Frankrijk.				
Certific.......	3 pCt.	53½	54	53 11/16
Spanje.				
Leen. *Ard.* v. 85 £	5 pCt.	12¾	13¼	13
» » v. 510 £	5 »	13	13¼	13⅛
» onb. Stukk.	5 »			
»	3 »			
» Binnenl. à 6/m	3 »	29¼	29¾	29 9/16
Ardoin Coupon.....	»	8¾	9	
Portugal.				
Te Londen 5 (nu 4)	pCt.	35¾	36¼	36¼
»	4 »	37¼	37¾	37 7/16

Rusland.				Gebl.
Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	105¾	106¼	106
dito dito 1828/1829	5 »	105½	106	105⅞
Dito bij dito..	4 »	86	86½	86¼
Dito bij *Stiegl.*	4 »	84¾	85	84⅞
Oostenrijk.				
Metaliek.....	5 pCt.	81¼	82	81⅝
» 1847...	2½ »	42¾	43¼	43⅛
Amerika.				
Bank-Actien V. Staten				
Braz. 1824..........				
» £ 200........				
Peru..........	4 pCt.	59¾	60½	60
Grenada.......	.. ..	16¾	17¼	
Mexico..........	.....	28½	29	28¾
Venezuela......	.....			
Ecuador......	......			

Binnenlandsche fondsen waren heden in alle soorten zeer willig gestemd; Fransche fondsen stationnair; Spaansche in beide soorten, doch vooral 3 pCt. binnenl. Spanje, tot hooger koersen gevraagd; Portug. waren mede zeer willig gestemd; Russ. en Oostenr. aangenamer in prijs; van Zuid-Amerika waren de Peruanen en derzelver uitgestelden op nieuw op de hooger afkomende koersen van Londen van eergisteren zeer willig, sluitende de 4 pCt. Werkel. 2 pCt. en de Uitgest. circa 1 pCt. hooger dan gisteren; Brasil. en Mexicanen mede vaster in prijs.

Prijzen der Buitenlandsche Coupons en Uitgelote Obligatien.

Metaliek.	*f* 26.70	Spaansche Piast.	*f* 2.47
Napelsche	» 24.75	Hamb. Russ.	» 36.62½
Div. Engelsche in £	» 11.92½	Russen in Zilv. R.	» 37.06¼
Engelsche Russen	» 00 00	Poolsche in fl.	» 27.62½
Fransche	» 56.37½	Coup. Port. 1 Januarij 1848 per £ 2. . . .	» 00.00
Belgische	» 56 37½	» » Binn. n. 12. . .	» 00.00
Pruisische	» 34.62½		

Te Karlsruhe heeft den 31 December ll. de zestiende uitloting der Badensche Loten à fl. 35 plaats gehad en zijn getrokken: No. 182128, 395442, 182184, 241920, 91586, 352959, 338456, 298895, 372025, 372045, 188769, 129907, 298898, 25949, 250723, 33885, 352978, 395409, 91568, 129928, ieder met fl. 1000.

Zondag den 6 Januarij.

Holl. 4 pCts. 84⅞, ¾. Fransche 3 pCts. 53¾, 11/16, ⅝. Spaansche 5 pCts. £ 510 13 1/16, ⅛. Dito. £ 255 12¾. Dito Binnenl. 3 pCts. 29 9/16, ½, ⅝, ¾. Portug. 5 pCts. 35¾, 36, 35 15/16. Dito 4 pCts. 37¼, ⅜, 7/16. Dito £ 200 34¼. Peru 59¾, ½. Uitg. Dito 20¼, 5/16, ⅜. Brasil. £ 200 88¼.

De affaires waren heden zeer geanimeerd en is tot bovenstaande prijzen vrij veel omgezet.

Hollandsche 4 pCts. zijn tot hoogere prijzen gevraagd geweest.

In Fransche fondsen is tot verhoogde prijzen veel gekocht geworden.

Spaansche in beide soorten iets hooger dan gisteren.

Portug., Peruanen en Dito Uitgestelde lager, op de lagere Londensche noteringen.

Van de overige genoteerde fondsen is niets bijzonders te zeggen.

De genen, die in het jaar 1849, Leverancien aan de stad *Leeuwarden* hebben gedaan, worden, bij deze, van wege het Stedelijk Bestuur verzocht, hunne Rekeningen deswege, vóór den 20 Januarij 1850, ter Secretarie in te leveren.

Leeuwarden, *De Stads Secretaris,*
den 3 Januarij 1850. M. S. DE WAL.

GRIETMAN en ASSESSOREN van HEMELUMER OLDEPHAERT en NOORDWOLDE, roepen op door dezen, ten verzoeke van Kerkvoogden, naar aanleiding van hun schrijven van heden, de Hervormde Floreenpligtigen van Warns en Scharl, om te verschijnen op Dingsdag den 22 Januarij 1850, voormiddags ten elf ure, in de Kerk dier Gemeente te Warns, ten einde te voorzien in de vervulling eener tusschentijds in dat Collegie ontstaan zijnde vacature, veroorzaakt door het bedanken van *Freerk Popkes Steigenga*, na alvorens aan deszelfs verpligting volgens het Reglement bij buitengewone aftreding bepaald, te hebben voldaan, en alzoo voor en in plaats van hem eenen nieuwen KERKVOOGD te benoemen.

Koudum, *Grietman en Assessoren voornoemd,*
den 4 Januarij 1850. E. VAN ASBECK.
Ter ordonnantie van dezelven,
J. ALBARDA GERLSMA, *Secrt.*

Verkoop van eene Huizinge en Bakkerij.

De Notaris C. W. SEMLER, te Leeuwarden, zal, op Maandagen den 14 Januarij 1850, des namiddags ten ure, bij *P. Swildens*, in het Vriesch Koffijhuis aldaar, provisioneel, en den 28 derzelfde maand in het Logement *de Phoenix*, mede aldaar, finaal, veilen en verkoopen:

Eene hechte en wel betimmerde HUIZINGE en BAKKERIJ, met propre BOVENWONING, ruime GRAANZOLDERS, ERF en verdere ANNEXEN, staande in de Groote Hoogstraat te Leeuwarden, letter H, no. 125; bij de Wed. *F. A. de Koe* in huur voor *f* 240 in het jaar; den 12 Mei 1850 vrij te aanvaarden.

De Notaris A. W. NAUTA, te IJlst, zal, het 1ste perceel na bekomene regterlijke autorisatie en de 2de, 3de en 4de perceelen, krachtens art. 1223 van het Burgerlijk Wetboek, in het openbaar, aan de meestbiedenden, presenteren te verkoopen:

1. Eene prompte, hechte en zeer ter nering staande HUIZING en ERVE, op Uilenburg, binnen de stad IJlst, Kadaster sectie A, no. 280; bij *W. Osinga* en *Vrouw* bewoond geweest; waarop geboden is *f* 969,25.
2. Eene dito HUIZING met TIMMERWINKEL en ERF, te IJlst, sectie A, no. 293; bij *Klaas Johs. v. d. Veen* en anderen als huurders in gebruik; beschreven op *f* 313.
3. Eene HUIZING en ERVE aldaar, sectie A, no. 328 en 329; bij de Weduwe *E. V. Spoelstra* en anderen als huurders in gebruik; waarop geboden is *f* 299.
4. Eene HUIZING en ERVE aldaar, sectie A, nos. 338, 336 en 337; bij de Weduwe *Klaas Sakes de Vries* en anderen als huurders in gebruik; staande op *f* 475.
5. Eene HUIZING en ERVE aldaar, sectie A, no. 20; bij *Lammert Nieuwhof* als huurder in gebruik; beschreven op *f* 376.
6. Eene WONING aldaar, sectie A, no. 20; door *Sijtske Luitsens Zijlstra* als huurdersche bewoond; waarop geboden is *f* 65.
7. Eene plek GRONDS of TUIN, gelegen te IJlst, sectie A, no. 161, gemeten op 4 roede 80 el; beschreven op *f* 42,25.

Aanvaarding: perceelen 1—5, den 12 Mei 1850; — perceel 6, den 12 Mei 1851, en perceel 7, dadelijk na de finale toewijzing.

Wie hieraan gading maken, komen op Vrijdag den 11 Januarij 1850, des avonds ten 6 ure, bij de finale toewijzing, ten huize van *Ulbe K. Noordenbos*, Kastelein te IJlst.

FINALE TOEWIJZING.

De Notaris M. DE VRIES, te Augustinusga, zal, op Zaturdag den 12 Januarij 1850, ten 2 ure na den middag, in de Herberg van *F. van der Mei* te Surhuisterveen, ten verzoeke van de Erven A. H. VAN DER WEG, finaal verkoopen:

Twee HUIZINGEN, benevens 4 bunder 97 roede 60 el, zoo BOUW- als WEILAND, staande en gelegen onder het behoor van Gerkesklooster; waarop in perceelen is geboden *f* 5902.

En ten verzoeke van P. J. GROENEVELD qq.

Een HUIS en ERF aldaar; waarop is geboden *f* 755.

De Notaris E. J. ATTEMA, te Dragten, zal, op Woensdag den 16 Januarij 1850, 's avonds 6 uur, in de Korenbeurs bij *van der Wal* te Gorredijk, bij strijk- en verhooggeld verkoopen:

1. Eene best ter nering staande WINKEL-HUIZINGE, staande aan de Vaart in het Oosterend onder Kortezwaag.
2. Eene daarnaast gelegen HUISSTEDE.
3. Twee stukken BOUWLAND, mede gelegen te Kortezwaag, groot 1,17,80; te veilen in 2 perceelen.
4. Eene kamp best GREIDLAND, bij het vorige gelegen, groot 1,74,60.
5. Een stuk BOUWLAND, gelegen te Langezwaag, groot 1,34,80. — *Breeder bij Billetten aangeduid.*

Alles in gebruik bij den eigenaar *Jelmer Gerrits de Vries.*

Aanvaard. perc. 1 en 2 op 12 Mei 1850, de overige perceelen dadelijk.

Verkoop van Kagchels.

R. BLOEMBERGEN SANTEE, te Leeuwarden, zal, op Woensdag den 9 Januarij 1850, des namiddags ten 2 ure, in de *Korenbeurs* te Leeuwarden, verkoopen: Ruim 80 differente zoo geslagen als gegoten nieuwe KAGCHELS.

Te bezigtigen op den verkoopdag, des voor de middags van 9—12 uur.

Aanbesteding bij geslotene briefjes,

van het bouwen eener BOVENVERDIEPING, op de Herberg te Veenklooster, benevens eene nieuwe SCHUUR achter dezelve, met alle daartoe benoodigde MATERIALEN, bij den eigenaar *J. Smeding* in gebruik, alwaar het Bestek en de Teekening ter inzage liggen; terwijl de briefjes vóór of op den 25 Januarij 1850, franco aan den Kastelein J. SMEDING moeten zijn ingediend.

Bij geslotene briefjes te huur,

voor den tijd van vijf jaren: Eene ZATHE en LANDEN, in de Dragtster Compagnie bij het Vallaat, groot ongeveer 25 bunder, uitmuntend Bouw-, Weid- en Hooiland.

Condition zijn te vernemen bij J. GAARKEUKEN, te Dragten.

Op den 12 Mei 1850

een INTREK met vrijen Opgang TE HUUR, boven J. J. OOSTERBAAN, op den Wirdumerdijk te Leeuwarden.

Uit de hand te koop:

Eene HUIZINGE, bestaande uit: twee Kamers, grooten Zolder, STALLING voor vijf Koeijen en één Paard, groote Regenwaterbak, Pomp, uitgestrekten TUIN en APPELHOF met veertig verschillende Vruchtboomen enz. enz., zeer geschikt ter uitoefening eener Winkelaffaire, staande aan den Hunjemadijk onder Nieuwland, en door *R. Lolles Slippen* als eigenaar bewoond.

Uit de hand te koop:

Een NOODSTAL, zoo goed als nieuw, met de daarbij behoorende GEREEDSCHAPPEN. Te bevragen bij den Boekhandelaar L. BRANDENBURGH, te Workum. *Brieven franco.*

LEES HIER.

UIT DE HAND TE KOOP: Het IJZERWERK van een Gortmolen, zoo goed als nieuw. Te bevragen bij J. V. D. BERG, te Dragten. Brieven franco.

De HOUTZAGERIJ en HANDEL in GREENEN- en VUREN HOUTWAREN, tot dusver gedreven door de Weduwe J. DE VRIES BUWALDA en TH. COOL, onder de firma van J. DE VRIES BUWALDA & COMPAGNIE, is met 1°. dezer geëindigd, en overgegaan aan den TWEEDEN VENNOOT en zijnen oudsten Zoon GERRIT COOL, onder de firma van TH. COOL & ZOON, die zich tevens belasten met de likwidatie der nog loopende zaken van de vorige firma.

Sneek, Wed. J. DE VRIES BUWALDA,
den 4 Januarij 1850. TH. COOL.

Ingevolge bovenstaande Advertentie, maken de ondergeteekenden bekend, dat zij op den 1 dezer, de HANDEL in GREENEN en VUREN HOUTWAREN, benevens de HOUTZAGERIJ hebben overgenomen, en dezelve voortaan gezamenlijk zullen uitoefenen, onder de firma van TH. COOL & ZOON, nemende zij deze gelegenheid waar, om zich op het gunstigst in de welwillendheid en het vertrouwen hunner onderscheidene handelsvrienden aan te bevelen, onder toezegging eener solide en billijke behandeling.

Sneek, TH. COOL.
den 4 Januarij 1850. G. COOL. THZ.

50 pCt. beneden de gewone prijzen.

Drie groote Laken-Fabrieken in Frankrijk.

Het Magazijn is gevestigd te *Leeuwarden*, bij den Heer E. KINGMA, in de Wijnberg, Wirdumerdijk.

GEOPEND TOT DEN 25 JANUARIJ 1850.

De Heeren SÈVE EN COMP., hebben de eer het Publiek te berigten, dat hun Magasijn geopend is, en dat zij voorzien zijn van een groot assortiment Lakens in alle kleuren, Satin de Laine, Cuir de Laine, Castor Laken voor het wintersaizoen, Buxking voor Broeken en Winter-Paletots van de rijkste en nieuwste patronen, waarvan eenige zijn tentoongesteld, op de Tentoonstelling van Nationale Nijverheid te Parijs.

Voor alle deze Koopgoederen wordt borg gebleven, dat zij goed standhoudend van kleur en van zuivere wol zijn, en dewelke verkocht zullen worden met de groote El tegen 70 Nederlandsche Duimen en tegen

VASTE PRIJS.

Castor Laken voor Overjassen *f* 1,25. Duffel *f* 2, *f* 2,50. Zwart Laken 8/4 breed *f* 1,25, *f* 1,50, *f* 1,75, *f* 2, *f* 2,50. Cuir de Laine, dubbeld, *f* 2,75. Fijn Laken, gekeperd, *f* 3. Zwart Casimir, gekeperd, *f* 3,50, *f* 4, super fijn, *f* 4,50. Phenix van Sedan *f* 5. Phenix d'Elboenf *f* 6. Satin de Laine 9/4 breed voor Broeken *f* 3, *f* 3,50, *f* 4, super fijn, *f* 4,50, extra fijn, *f* 5. Castor voor Winterjassen, *f* 2,75, Blaauw, Groen en Zwart, *f* 3, *f* 3.50, *f* 4, eerste kwaliteit *f* 4,75. Best Russisch groen en bruin Laken voor Jassen *f* 2,25, *f* 2,50, *f* 3, *f* 3,25, *f* 3,50, *f* 3,75, super fijn, *f* 4, extra fijn, *f* 4,50, phenix, *f* 5. Blaauw Laken voor Mantels 8/4 breed *f* 1,75, *f* 2,25, *f* 2,50, *f* 2,75, *f* 3, *f* 3,25, *f* 3,50, super fijn *f* 4, extra fijn *f* 4,50, *f* 5. Verders twee honderd verschillende patronen van Buxking voor Winterbroeken *f* 2, *f* 2,25, *f* 2,50, *f* 2,75, *f* 3, *f* 3,25. Rijke Nieuwigheden *f* 3,50, *f* 3,75, *f* 4. Cuir de Laine, extra sterk voor Broeken *f* 2,75, *f* 3, *f* 3,25, *f* 3,50, *f* 3,75, extra fijn *f* 4,75. Duffel 9/4 breed *f* 2, *f* 2,25, *f* 3,25, *f* 3,50, *f* 4, super fijn *f* 4,50, 1ste kwal. extra fijn *f* 4,75. En meer andere kwaliteiten, te veel om op te geven.

Men geeft tien dagen om de goederen te verruilen zonder eenig verlies.

Er is geen geneesmiddel te vergelijken

MET DE PILLEN VAN *HOLLOWAY* IN GEVALLEN VAN AAMBORSTIGHEID.

De Heer *Richard Treacy*, uit Belmont, in Carlaw, heeft ten algemeene nutte openlijk doen bekend maken, vooral, voor diegenen welke aan aamborstigheid lijden, dat hij sedert 15 à 16 jaren aan genoemde kwaal was lijdende, en niet tegenstaande alle aangewende middelen nooit eenige baat had kunnen vinden. Dat hij daarop de pillen van *Holloway* gebruikt hebbende, onmiddelijk verligting gevoelde, en thans geheel en al van zijne kortademigheid hersteld is.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN van *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,50.
POTJES ZALF van - 0,90, - 2,10, - 3,30, - 8,15, - 15,90, - 23,90.

Zijn op *franco aanvrage*, *à contant*, te bekomen aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. VAN HARINXMA, te Leeuwarden; M. GAARBEEK, te Groningen; H. A. P. VAN GORCUM, te Assen; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

Die aan SJOUKJEN GERKES VEENSTRA, wettige Huisvrouw van *Wietze Halbes Scheper*, borgt of leent gedurende den tijd dat zij afwezig is en hare huishoudelijke zaken heeft verlaten, zal door den Ondergeteekende niet worden betaald.

Rottevalle, den 3 Januarij 1850. W. H. SCHEPER.

Een ZILVERSMIDSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, alsmede een LEERLING, eenigen tijd bij het vak werkzaam geweest zijnde en zich daarin verder wenschende te bekwamen, kan van stonden aan of Mei e. k. vast werk bekomen. Men adressere zich met franco brieven bij

A. M. SUSTRING, *te Sneek.*

Een SCHOENMAKERSKNECHT, kan vast werk bekomen bij EILING, te Balk. Brieven franco.

Een gehuwd TUINMAN, liefst zonder kinderen, het Snoeijen en Broeijen genoegzaam verstaande, en voldoend getuigenis van eerlijkheid en goed gedrag kunnende produceren, tegen Lichtmis aanstaande eene dienst begeerende, adressere zich in persoon of met gefrankeerde brieven ten huize van J. G. PATER, in de Groote Kerkstraat, letter F, no. 263, te Leeuwarden.

Binnen Harlingen vraagt men met Mei aanstaande een BEDIENDE in eene Kruideniers-Affaire, welke de beste getuigschriften kan produceren; alsmede een LEERLING, tegen billijke voorwaarden.

Adres franco brieven onder letter A, bij den Heer M. VAN DER PLAATS, Boekdrukker te Harlingen.

Een BAKKERS LEERLING kan met den 12 Mei e. k. tegen billijke voorwaarden eene dienst bekomen. — Gegadigden vervoegen zich in persoon of met *franco* brieven bij A. VAN ZUIJLEN, bij de Put te *Leeuwarden.*

Op heden is bij S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*, verschenen en alom verzonden, het 1ste Nommer voor 1850, van

DE STADS- EN DORPSBIBLIOTHEEK.

MENGELINGEN UIT HET GEBIED DER

GODSDIENST EN ZEDEKUNDE, DER LAND- EN VOLKENKENNIS, DER ROMANTIEK EN POEZY.

Inhoud van dit Nommer: J. H. SONSTRAL, De Nieuwejaarsavond van 1850. — C. M. MENSING, Een paar trekken van den toestand der Russische Wingewesten. — De Inzameling van den kinabast in *Peru.* — L. VAN HOOGEVEEN STERCK, Johan, (Een verhaal.) — ERICA, Gedachten in de laatste dagen van December 1849. (Dichtstukje.)

Dit degelijk en goedkoop Maandwerk

bevat jaarlijks bijna 900 bladzijden, en 4 fraaije platen,

en kost slechts *f* 3,90.

Men leze de zeer gunstige beoordeelingen van den vorigen jaargang. — In alle Boekwinkels is het 1ste Nommer ter inzage te bekomen, dat mag worden afgezonden.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.